

Thoraxin kuvantaminen – miten hyvä kuva saadaan?

Apulaisosastonhoitaja, röntgenhoitaja Merja Perankoski, KYS

Natiivikuvantamisen perustana tulee olla asianmukainen ja riittävät kliiniset tiedot antava röntgenlähete. Kuvantamistapahtuman suunnitteluvaiheessa röntgenhoitaja varmistaa omalta osaltaan, että tutkimus on oikeutettu. Osana lähetteeseen tutustumista kuuluu potilaan vanhojen kuvien tarkastelu. Röntgenhoitajan työnkuvaan kuuluu myös laitteiden ja välineistön jatkuva laaduntarkkailu.

Röntgenhoitaja tunnistaa potilaan/asiakkaan ja haastattelee häntä. Ohjaustilanteessa korostuu turvallisuus, yksilöllisyys ja havainnointi. Keuhkokuvauksessa potilaan/potilaalta tulee aina mahdollisuuksien mukaan riisua ylävartalolta kaikki häiritsevät vierasesineet. Kuvaushuoneeseen kannattaa varata esimerkiksi hiustenlenkkejä pitkille hiuksille. Thorax-kuvausta pidetään usein helppona nopeana ”napin painamisena”, mutta parhaaseen mahdolliseen laatuun pääsemiseksi (Alara) kuvaustapahtuma vaatii röntgenhoitajalta osaamista, aikaa, luovuutta ja kärsivällisyyttäkin.

Tutkimushetkellä otetaan huomioon mm. potilaan ikä, koko sekä vointi, kuvausetäisyys, puolenmerkki, arvot, automatiikka, hilan käyttö, potilaan asento, säteilysuojelu, kuvan keskitys, rajaus, vierasesineet, hengitys, liike-epätarkkuus, kuvan jälkikäsitteily ja muut kuvamerkinnot. Näihin seikkoihin perehdytään esityksessäni tarkemmin.

Kuvan jälkikäsitteily vaatii röntgenhoitajalta kyseisen laitteen ominaisuuksien ja kuvankäsittelyn vaikutusten hallintaa. Kuvan uusimiseen ei pitäisi pitää liian korkeaa kynnystä. Hyvä kuva perustuu kuitenkin hyvin lähtökohtiin. Röntgenhoitajan tulee säännöllisesti nähdä ”oikeita” thorax-kuvia, hoitajilla täytyy olla käytössäkään tarpeeksi hyvä työasema kuvien tarkasteluun. Keuhkokuvia otetaan paljon ja hyviä kuviakin on paljon erilaisia, eri laitteilla, eri potilaista ja eri radiologien tulkitsemina. Asettelyn suhteen kuitenkin pätee pääsääntöisesti samat opit ja niksit. Optimointi vaatii myös laitteen käyttökouluttajalta vankkaa osaamista ja hyvää yhteistyötä laitteen käyttäjien kanssa.